

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΕΤΟΡΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ. JOHANNESBURG

Μάρτιος 2024

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

στον ΤΟΜΕΑ των ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ της ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Ο τομέας των υπηρεσιών εντάσεως τεχνολογίας (tech) στη Νότια Αφρική σημειώνει σημαντική άνοδο και προσφέρει ευκαιρίες επιχειρηματικής συνεργασίας, σύμφωνα με την τελευταία έκθεση African Market Trends in Technology Services¹ (2024) του International Trade Center, από την οποία συγκρατούμε :

Το 2021 ο τομέας υπηρεσιών συνέβαλλε με 62% στο σχηματισμό του ΑΕΠ. Η Κυβέρνηση στοχεύει στη δημιουργία 100.000 νέων θέσεων εργασίας στον τομέα μέχρι το 2030 (έναντι του 2023), σύμφωνα με το σχετικό Master Plan². Οι εξαγωγές υπηρεσιών ICT το 2021 ήταν αυξημένες, έναντι του 2017, κατά 30% και αντιστοιχούσαν στο 9% του συνόλου των εξαγωγών υπηρεσιών. Την περίοδο 2017 – 2021 οι εξαγωγές υπηρεσιών ICT αυξήθηκαν, έναντι μείωσης εξαγωγών του συνόλου των υπηρεσιών.

Τέσσερις νοτιοαφρικανικές πόλεις λειτουργούν ως πόλοι έλξης για επιχειρήσεις στον τομέα των υπηρεσιών tech : Johannesburg (Gauteng), Cape Town (Western Cape), Durban (Kwa Zulu Natal), Port Elizabeth (Eastern Cape), με δραστηριοποίηση κυρίως σε θέματα ανάπτυξης software, contact centers, data centers, computing - storage solutions κλπ. Τα κυριότερα προβλήματα του κλάδου είναι η έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού (πχ. διαχείριση data, analytics, κυβερνοασφάλεια, cloud, ανάπτυξη εφαρμογών κλπ.) και οι συνεχείς διακοπές ρεύματος.

Οι σημαντικότεροι τρεις κλάδοι υπηρεσιών tech με επιχειρηματικό ενδιαφέρον είναι : χρηματοοικονομικός, υγεία και real estate και ακολουθούν οι κλάδοι της ασφάλισης (insurance), media / broadcasting, τηλεπικοινωνιών, ενέργειας, υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, μεταποίησης, τουρισμού / hospitality, retail κλπ.

Η αξία του νοτιοαφρικανικού κλάδου **χρηματο-οικονομικών υπηρεσιών** (2021) εκτιμώνταν σε 390 δις δολ., συνέβαλε με 5% στο ΑΕΠ και είχε ρυθμό ανάπτυξης 11%. Είναι ο μεγαλύτερος στην Αφρική με 42 τραπεζικά ιδρύματα και 30 γραφεία αντιπροσωπειών διεθνών χρηματο-οικονομικών οίκων. Τα πέντε μεγαλύτερα τραπεζικά ιδρύματα συγκεντρώνουν το 90% των χρηματο-οικονομικών υπηρεσιών και του συνολικού τραπεζικού ενεργητικού. Η Νότια Αφρική διαθέτει το μεγαλύτερο αριθμό ορκωτών οικονομικών αναλυτών παγκοσμίως. Ο κλάδος βιώνει σημαντικές ανακατατάξεις, λόγω : εισόδου εταιρειών fintech start-ups με εναλλακτικά τραπεζικά προϊόντα, υπηρεσιών digital banking από παραδοσιακά τραπεζικά ιδρύματα, δημιουργίας digital only banks, συνεργασίας μεταξύ τραπεζών – αλυσίδων λιανεμπορίου – εταιρειών τηλεπικοινωνίας για προσφορά νέων online digital υπηρεσιών πληρωμών κλπ. Στη Νότια Αφρική το 20% του πληθυσμού διαθέτει smartphone, το ηλεκτρονικό εμπόριο παρουσιάζει αύξηση, υφίσταται νομοθετικό πλαίσιο που διευκολύνει την ανάπτυξη innovation hubs.

Σημαντικές ευκαιρίες επιχειρηματικής συνεργασίας εντοπίζονται στους τομείς finance και accounting outsourcing, κέντρων επικοινωνιών, προσωποποιημένης εξυπηρέτησης πελατών, διαχείρισης τραπεζικών καρτών, υπηρεσιών help desk, υπηρεσιών προμηθειών, διαχείρισης ασφαλειών ζωής, υπηρεσιών διαχείρισης funds, παρακολούθησης δανείων, ανάλυσης πληροφοριών κλπ.

Η αξία³ του νοτιοαφρικανικού κλάδου **Υγείας** εκτιμώνταν το 2021 σε 37 δις δολ, συνέβαλε με περίπου 9% στο ΑΕΠ και σημείωσε αύξηση 5% έναντι του 2020. Η Νότια Αφρική στοχεύει σε

¹ Βλ. <https://intracen.org/news-and-events/news/invest-in-africas-tech-sector-new-report>

² Βλ. <https://www.thedtic.gov.za/government-and-industry-to-boost-growing-global-business-service-industry-through-new-industry-master-plan/>

³ Βλ. https://exportvirginia.org/sites/default/files/2021-07/Africa_Healthcare_Report_July_21.pdf

πανεθνική κάλυψη του πληθυσμού σε θέματα υγείας και ο Πρόεδρος Ramaphosa αναμένεται να υπογράψει τη νέα νομοθεσία (ίσως και πριν τις επικείμενες εκλογές της 29.05.2024) National Health Insurance Bill, η οποία έχει προκαλέσει σωρεία αντιδράσεων εκ μέρους της αγοράς, κυρίως εξαιτίας του σημαντικού κόστους, που συνεπάγεται η εφαρμογή της, χωρίς να έχει εξασφαλιστεί ικανοποιητική χρηματοδότηση. Η χώρα δαπάνησε το 2019 το 9% του ΑΕΠ της για παροχές υγείας (έναντι μέσου όρου 5%, που σύμφωνα με τον ΠΟΥ, δαπανούν χώρες όμοιας κοινωνικο-οικονομικής κατάστασης). Ο δημόσιος τομέας υγείας προσπαθεί να καλύψει τις ανάγκες του 80% του πληθυσμού, καταβάλλοντας το 48% της συνολικής δαπάνης, ο ιδιωτικός τομέας καλύπτει το 20% του πληθυσμού με το 50% της συνολικής δαπάνης, ενώ το υπόλοιπο 2% της δαπάνης να προέρχεται από μη κυβερνητικούς οργανισμούς. Τρεις ιδιωτικοί φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας (Netcare, Life Healthcare, Mediclinic) κατέχουν το 80% της αγοράς. Ο τομέας, στη μετά-covid εποχή, σημειώνει ανακατατάξεις, λόγω τεχνολογικών εφαρμογών, όπως τηλεϊατρική, τηλεφαρμακευτική κλπ. Οι φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας θεωρούν ότι εφαρμόζουν ικανοποιητικές διαδικασίες ασφάλειας προσωπικών δεδομένων.

Σημαντικές ευκαιρίες επιχειρηματικής συνεργασίας εντοπίζονται ιδιαίτερα στους τομείς διαχείρισης και βελτιστοποίησης ιατρικών δεδομένων, mobile health για πρόληψη ασθενειών, τήρησης ηλεκτρονικών αρχείων, διαχείρισης πληροφοριακού συστήματος νοσοκομείων, τηλεϊατρικής, ηλεκτρονικής διαχείρισης ασφαλιστικών απαιτήσεων κλπ.

Η αξία⁴ του νοτιοαφρικανικού τομέα **Real Estate** ανερχόταν το 2021 σε 9 δις δολ., αυξημένη κατά 9% έναντι του 2020, συμβάλλοντας στο σχηματισμό του ΑΕΠ με 5%. Ο τομέας χαρακτηρίζεται από σημαντικό αριθμό αγοραστών πρώτης κατοικίας, έντονη προσδοκία για υψηλή μελλοντική επενδυτική απόδοση ακινήτων και την ανάγκη για απόκτηση επαρκούς χώρου κατοικίας με εφαρμογή τηλεργασίας. Η Κυβέρνηση εφαρμόζει πρόγραμμα επιδότησης κατοικιών (30% επί συνόλου κατοικιών που αναπτύσσει το Δημόσιο). Στη Νότια Αφρική η αστικοποίηση εντατικοποιείται με την ετήσια αύξηση του πληθυσμού να ανέρχεται σε 1%.

Σημαντικές ευκαιρίες επιχειρηματικής συνεργασίας παρουσιάζονται στους τομείς νομικών διαδικασιών ιδιοκτησιακού καθεστώτος, χρηματοδότησης αγοράς ακινήτων, ανάπτυξης γεω-δημογραφικών δεδομένων, εκτιμήσεων ακινήτων, υπηρεσιών καταγραφής αποθέματος ακινήτων, συστημάτων λογιστικής, ανάλυσης κλπ.

Η έναρξη εφαρμογής (μερική στην παρούσα φάση) της African Continental Free Trade Area / AfCFTA⁵ εκτιμάται ότι θα δράσει καταλυτικά στην περαιτέρω ανάπτυξη υπηρεσιών tech. Λειτουργούν ήδη με επιτυχία το σύστημα Pan-African Payment and Settlement System / PAPSS (επιτρέπει και εκκαθαρίζει αυτόματα συναλλαγές σε τοπικά νομίσματα χωρίς μεσολάβηση διεθνούς τρίτου νομίσματος) και ηλεκτρονικές πλατφόρμες διευκόλυνσης πρόσβασης σε αφρικανικές αγορές με χρήση τεχνολογιών blockchain.

Σύμφωνα με έκθεση της Ernst and Young⁶ για το 2022, ο τομέας των υπηρεσιών συνολικά βρισκόταν στην προμετωπίδα των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στις χώρες της νοτιότερης Αφρικής. Οι υπηρεσίες tech για media, τηλεπικοινωνίες, επιχειρηματικότητα, χρηματο-οικονομικά, υγεία και wellness προσέλκυσαν το 51,6% των ΑΞΕ ως προς τον αριθμό projects και 13,6% ως προς την αξία.

Συμπερασματικά, η Νότια Αφρική προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες επιχειρηματικής συνεργασίας, παρά την πληθώρα οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει. Για τις ελληνικές εξωστρεφείς επιχειρήσεις, ο νοτιοαφρικανικός τομέας παροχής υπηρεσιών tech παρουσιάζει ενδιαφέρον, δεν απαιτεί την καταβολή σημαντικού αρχικού επενδυτικού κεφαλαίου και αναμένεται να συνεχίσει την αναπτυξιακή του πορεία, εκμεταλλεόμενος το ρόλο hub, που κατέχει η χώρα στην ευρύτερη περιοχή της νοτιότερης και Υποσαχαρικής Αφρικής.

ΧΣ

⁴ Βλ. <https://www.researchandmarkets.com/reports/5932637/real-estate-activities-in-south-africa?w=12%20https://oxfordbusinessgroup.com/overview/finely%E2%80%93poised%E2%80%93real%E2%80%93estate%E2%80%93sector%E2%80%93has%E2%80%93strong%E2%80%93long%E2%80%93term%E2%80%93potential%E2%80%93despite%E2%80%93some%E2%80%93short%E2%80%93term%E2%80%93challenges>

⁵ Βλ. σημείωμα του Γραφείου μας <https://agora.mfa.gr/infofiles-menu/infofile/83740>

⁶ Βλ. https://assets.ey.com/content/dam/ey-sites/ey-com/en_za/topics/attractiveness/africa-attractiveness-2023/graphics/new-graphics/ey-com-en-za-2023-ey-africa-attractiveness-report-nov.pdf